

Virginia

Un romanzo siciliano di Domenico Cacopardo

Virginia

Domenico Cacopardo szicíliai regénye

Il romanzo *Virginia* di Domenico Cacopardo (Baldini Castoldi Dalai Editore, 215 pagine, 13 euro) ha l'abito di una storia d'amore. Con tutto quel che ne consegue, compresi i rapimenti estatici, le illusioni, il dolore e la felicità, l'azzurro del cielo e il buio della notte. Ma c'è anche molto altro, un omicidio-suicidio, il ritrovamento di 96 racconti che costituiscono l'ossatura della storia, le citazioni, il linguaggio siciliano, una saga che attraversa i decenni.

L'appiglio di cronaca è il dichiarato incontro del narratore con il prefetto a riposo Giovanni Alogna. Tra i due nasce subito

Domenico Cacopardo *Virginia* című regénye (Baldini Castoldi Kiadó, 215 oldal, 13 euró) első látásra nem más, mint egy szerelmi történet. Következésképpen minden benne van, ami ebből logikusan következik: az extatikus fellángolások és kitérések, az illúziók, a fájdalom és a boldogság, az ég kékje és az éjszaka sötétje. De sok minden más is benne van. Egy gyilkosság-öngyilkosság, 96 felbukkanó elbeszélés, melyek lényegében a történet vázát alkotják, idézetek, a szicíliai nyelv, vagyis egy olyan saga ez, melyben a cselekmény évtizedeket átívelve halad előre.

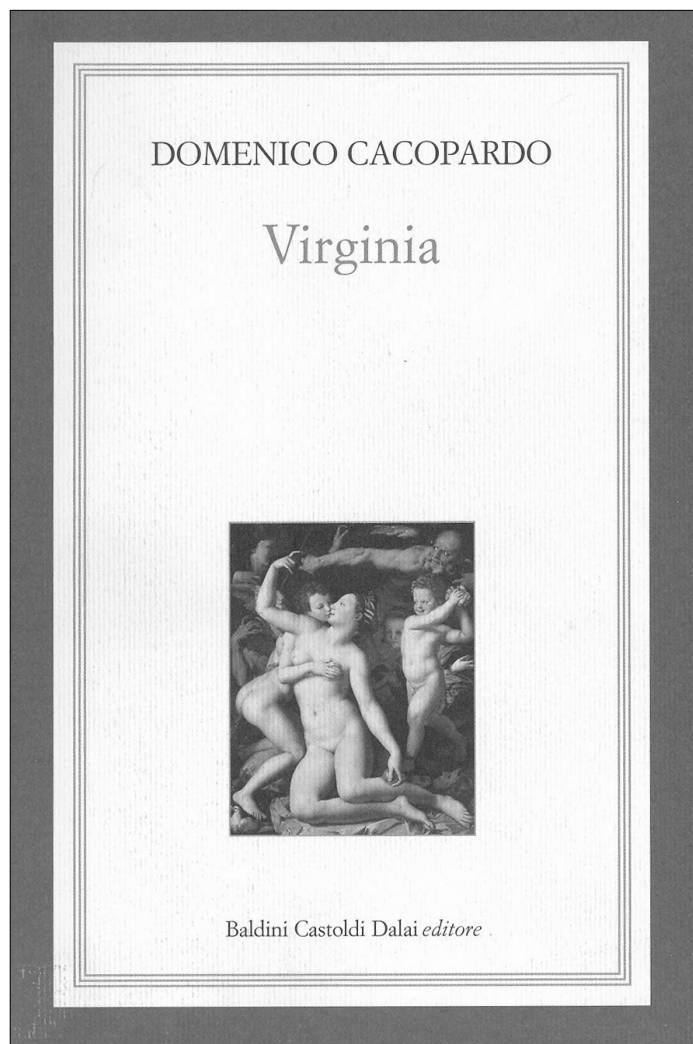
A történet megértéséhez adott kapaszkodó bevallottan az író és a nyugdíjas prefektus Giovanni Alogna találkozására. Első pillanatban barátság szövődik közöttük. Amikor az idő, egykori funkcionárius öngyilkos lesz, és házvezetőnőjét is magával viszi a másvilágba, Cacopardo megtalálja don Alogna papírjait. Olyan történet bontakozik ki előtte, melyet meg kell őrizni az utókor számára.

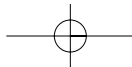
A könyv nagy része 1926-ban játszódik, *Virginia* meséli el a fiatal férfivel, rendes nevén Filippo Talutóval folytatott szexuális kapcsolatának kezdetét. „Csak tizenhat éves múltam, mikor Virginia a messinai házukba került. Ő pedig húsz éves volt, göndör, sötétbarna hajával nekem csodálatosan szépnek tűnt”. A csábítás játéka, mint a nagy illúziók feltartóztathatatlanul és magmatikus erővel zajlott, hatása olyan volt, mint amikor alkoholt csepegtetnek abba a nyílt sebbe, amit fiatalágnak hívunk. Ő, a férfi elszánt és nagy önbizalmával erőt sugároz. *Virginia* Leveida, egy „az olasz állam nyugdíját élvező eritreai bevándorló” lánya, ő a Nő, érzéki és titokzatos, lány és társadalmilag alárendelt.

Érzékiség, szeszélyek, szándékok, elhatározások, meglepetések keverednek egy olyan történetben, mely minden pillanatban, a könyv minden oldalán új érzelmi benyomásokkal ajándékozza meg az olvasót, végig egy kifinomult és meggyőző irodalmi utazás mentén vezetve őt. A cselekményről semmi többet: a szerző éppúgy, mint az olvasó megérdemli a tiszteletet. Akár egyetlen szóval több is elronthatná azt a hatást, de leginkább azt a kellemes utóízt, mely megmarad a szánkban, miután befaltuk a regényt.

Domenico Cacopardo, köszönhetően az Agró vizsgálobíró nyomozásait megörökítő történeteknek, leginkább krimi-íróként ismert a nagyközönség előtt. De lelkében mindig is költő és elbeszélő volt és maradt. Amikor a belső vívódásokról ír, elbeszélés módjában olyan finom elegancia van, hogy ábrázolásai, nem véletlenül, egyetemes érvényűvé nemessülnek. A szerző tehát olyan történeteket, alakokat, érzelmeket tár elénk, melyeket olvasva könnyedén azonosulunk velük. Tudják miért?

Mert a nagy írók erénye az, hogy életük jelentéktelen eseményeit is

un'amicizia. E quando l'anziano funzionario si uccide portando con sé nell'altro mondo la sua domestica, Cacopardo si trova con le carte di don Alogna tra le mani e una vicenda che deve essere tramandata.

Ambientato per gran parte nel 1926, *Virginia* narra l'iniziazione amorosa e sessuale del giovane Fifi, all'anagrafe Filippo Taluto.

"Avevo sedici anni suonati quando portarono Virginia in casa nostra di Messina. Aveva vent'anni e mi sembrò bellissima scura con i capelli ricci quasi crespi".

Il gioco seduttivo, inarrestabile e magmatico come le grandi illusioni, è alcool su quella lunga ferita che è la giovinezza. Lui è maschio, risoluto e forte delle proprie certezze. Lei, Virginia Leveida, figlia di un "ascaro eritreo in pensione dello Stato italiano", è femmina, sensuale e misteriosa, calda e socialmente subalterna.

Carne e umori, proponimenti e sorprese si amalgamano in una narrazione che regala emozioni pagina dopo pagina, in un percorso letterario raffinato e avvincente.

Null'altro sulla trama: l'autore e il lettore meritano rispetto. Anche solo una parola in più potrebbe alterare l'effetto e soprattutto il sapore che resta in bocca a romanzo divorato.

Domenico Cacopardo è noto al grande pubblico come giallista, grazie alle investigazioni del magistrato Agrò. Ma è stato, ed è, anche poeta e narratore dell'animo.

C'è, nel suo raccontare i travagli interiori, un garbo che rende le sue raffigurazioni praticamente universali. L'autore insomma ci porge storie, figure, emozioni che leggiamo e che facciamo nostre.

E sapete perché?

Perché i grandi narratori hanno il pregio di saper raccontare persino i fatti propri (intesi come spunti di vita o soltanto idee) rendendoli universali.

In quanti sogni d'amore ci siamo immersi?

Quante illusioni deludenti abbiamo schivato?

Quanti tradimenti abbiamo avuto il terrore soltanto di immaginare?

Cacopardo, in *Virginia*, ci racconta un rapporto tra un uomo e una donna che cercano, ognuno a suo modo, risposte. E che si illudono di ottenerle con le scelte, ignorando che, in fondo, le scelte sono scommesse. Ai due amanti non basterà un'intera vita per capire che gioia e dolore sono spesso facce della stessa medaglia.

In un alternarsi di visioni soggettive, l'autore ci fa entrare nella tridimensionalità delle sensazioni di questa storia bifronte. Fifi crede di conoscere la sua donna, lo sente, ha le briglie tra le mani. Virginia china il capo e nasconde il volto dietro un sorriso, bella e senza briglie.

Nel gioco di incastri tra tempi, luoghi, modi di annusare l'esistenza, Domenico Cacopardo impreziosisce le sue pagine con rimandi alle poesie d'amore di Evgenij Evtusenko, che a ben leggere sono utili anche a completare il piano narrativo.

"So come sei con me. Di là da quella soglia, come sei?"

Un prezioso aggancio con la realtà, duro come la realtà, lo troviamo nella citazione di del poeta russo che chiude il romanzo: "Per questo l'ultimo amore è terribile, perché non è amore è paura di perdere".

Verrebbe da dire, godiamoci il penultimo.

Gery Palazzotto

Domenico Cacopardo — crime writer, poet and novelist — takes his cue in *Virginia* from the discovery of papers belonging to a friend, a government official, who committed suicide. At the heart of this moving, refined and fascinating narrative, set in the Sicily in the 1920s, is the love story between the young Fifi and the sensual Virginia.

úgy tudják megírni (értve ez alatt az élet valós történéseit, vagy csak ez ezekről való elmélkedést), hogy az mindenki számára érdekes, azaz egyetemes lesz.

Hányszor zuhantunk mi magunk is szerelemes álmodozásba?

Hány kiábrándító illúziótól kellett megszabadulnunk?

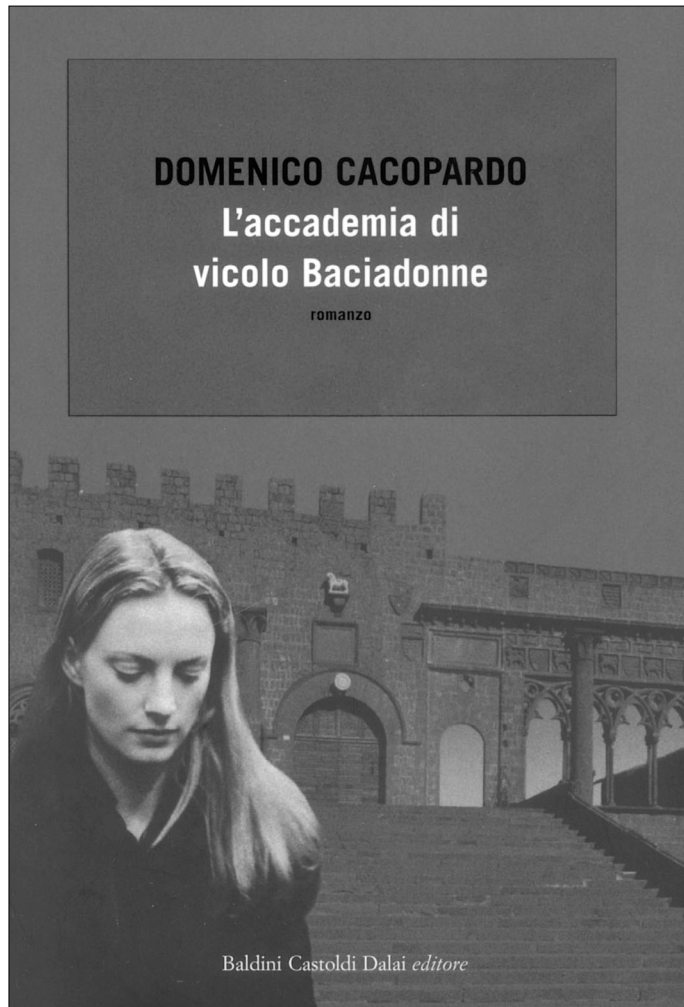
Hányszor rettegtünk akár csak elgondolni is mások árulását?

Cacopardo, a *Virginában*, egy férfi és egy nő olyan kapcsolatát meséli el, melyben mindkét szereplő a maga módján keresi kérdéseire a válaszokat. Abban reménykednek, hogy választásukkal megelik a megoldást, közben nem gondolnak arra, hogy a választás maga ugyanakkor nem egyéb, mint hazardírozás, játék a szerencséivel. A két szeretőnek egy egész élet is kevés ahhoz, hogy megértsék: az öröm és a fájdalom sokszor nem más, mint ugyanannak az érmének a két oldala.

A szubjektív megközelítések egymást követő váltakozásában a szerző hagyja nekünk, olvasóknak, hogy belépjünk e kétarcú történet háromdimenziós valóságába. Fifi azt hiszi, ismeri szerelmét, úgy érzi, szilárdan tartja kezében a gyeplőt. Virginia lehajtja a fejét, arcát egy kedves mosoly mögé rejt, ő csak szép és nincs nála gyeplő. Az idősíkok, helyszínek, a létezés felfogásáról alkotott képzetek egymásra épülő rétegeinek játékában Domenico Cacopardo tovább gazdagítja regényének lapjait Jevgenij Jevtusenko szerelmi lírájának darabjaival. Ezek a költemények, ha figyelmesen olvassuk őket, kitűnően egészítik ki magát az elbeszélést. „Tudom milyen vagy, mikor velem vagy. De ott kint, a ajtó küszöbén túl milyen vagy?”

A könyv értékes kapcsolat a valósághoz, kemény, mint maga a valóság. Ezt mondja nekünk az orosz költő egyik verséből vett idézet, mely egyben a regény zárómondata is: „Ezért van, hogy az utolsó szerelem maga a rettenet, mert ez már nem szerelem, hanem félelem attól, hogy szerelmünket elveszítjük”. Mit is jelent ez? Az, hogy élvezzük ki az utolsó előttit.

Gery Palazzotto

romanzo

Baldini Castoldi Dalai editore

